

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Муассисаи давлатии таълимии
«Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи
Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» д.и.х.,
профессор _____ Раҳмон Д.С.

соли 2022

ХУЛОСАИ

Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ»

Рӯзнома: Баррасии таҳқиқоти диссертатсионии саромузгори кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳо дар мавзӯи «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – «Назария ва методикаи омӯзишу парвариш (физика, таҳсилоти олии касбӣ)»

Диссертатсия дар кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳои Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» анҷом дода шудааст.

Роҳбари илмӣ - арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон, академики Академияи илмҳои Педагогӣ ва иҷтимоии Россия, академики Академияи байналхалқии мактабҳои олии доктори илмҳои техникӣ, профессори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ Ҳамид Мачидов.

Маълумот дар бораи доғалаб: Қаландарова Манзура Сайдасроровна соли 2009 факултети физикаи умумӣ ва назариявӣ (ҳозира факултети физика ва математика) - и Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ»- ро аз рӯи ихтисоси «физикаи умумӣ» бо дипломи муқаррарӣ хатм намудааст. Мавсуф фаъолияти меҳнатнашро аз соли 2009 то инҷониб ба ҳайси муаллими калони кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳои Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ идома дорад.

У аз соли 2010 то 2013 аспиранти Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ» буда, диссертатсияи номзоднашро соли 2022 дар мавзӯи «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир» (қарори Шурои ДДК ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ аз 28-уми ноябри соли 2022 №4) дар

чаласаи васеи кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳо таҳти роҳбарии арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон, академики Академияи илмҳои Педагогӣ ва иҷтимоии Россия, академики Академияи байналхалқии мактабҳои олии доктори илмҳои техникӣ, профессори Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни Ҳамид Мачидов барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ ба анҷом расонидааст.

Дар чаласаи васеи кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳо н.и. физика ва математика, дотсент Гафоров С., н.и. физика ва математика дотсент, Тошматов А., н.и.п. дотсент, Қодирова Д.Т., н.и.п. Парвинаи Усмон- мудири кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳо., н.и.т. Шарипов А., н.и.п. дотсент Раҳмонов Ҳ., н.и. физика ва математика Акрамова Р – мудири кафедраи физикаи умумӣ ва назариявӣ., саромӯзгор Қаландаров С., саромӯзгор Лутфияи Ч., саромӯзгор Арабова З., ассистент Сафаралиев Ф.С., ассистент Ёқубов А., ассистент Искандаров М. Иштирок доштанд.

Шунида шуд: Маърузаи Қаландарова Манзура Сайдасроровна вобаста ба диссертатсияи ӯ дар мавзӯи «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир».

Довталаб натиҷаҳои асосии таҳқиқоти илмиашро дар шакли маърузаи пешниҳод намуд. Аз он ҷумла ӯ қайд кард, ки барои дар сатҳи зарурӣ тайёр намудани омӯзгорони фанни математика ва химия дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, таълими фанни физикаро дар сатҳи зарурӣ ба роҳ мондан лозим аст.

То имрӯз дар ин самт таҳқиқоти муфассале гузаронида нашудааст. Гузаронидани таҳқиқоти муфассали диссертатсионӣ оид ба ин мавзӯе яке аз проблемаҳои муҳими муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба ҳисоб меравад. Дар натиҷаи ин таҳқиқот «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир» мушаххас карда шуд.

Ҳадафи таҳқиқот аз дарёфти роҳҳои самарабахши таълими физика бо татбиқи технологияи ҳозиразамон, барои бакалаврҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ иборат мебошад. Яке аз роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими фанни физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир, иҷроиши кори мустақилонаи бакалаврҳо ба шумор меравад.

Кори мустақилонаи бакалаврҳо дар ҷараёни таълими физика, дониши онҳоро афзун ва мустаҳкам менамояд ва тафаккури мантиқии бакалаврҳоро инкишоф медиҳад.

Масъалаи таҳқиқот:

1. Омӯзиш ва таҳлили истифодаи маълумоти назариявӣ дар раванди ташкили таълими фанни физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, инчунин истифодаи таҷрибаи пешқадами устодони фанни физика чӣхати баланд бардоштани сатҳи дониши бакалаврҳо;

2. Дар асоси донишҳои назариявӣ самаранок ташкил намудани омӯзиши фанни физика ва ташаккул додани ҷаҳонбинии илмии бакалаврҳо;

3. Таъбиқи донишҳои ҳосилкардаи бакалаврҳо дар раванди фаъолияти озмоишӣ ва амалӣ;

4. Муайян намудани хусусияти идоракунии фардии бакалаврҳо дар машғулиятҳои физика;

5. Дуруст ба роҳ мондани истифодаи технологияи муосир дар баланд бардоштани сифати таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ (МТОК);

6. Гузаронидани озмоиши педагогӣ барои санҷиши дурустӣ ва самарабахши методикаи пешниҳод кардашуда дар таълими физика дар МТОК.

Эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсионӣ: натиҷаҳои таҳқиқот, истифодаи методҳои самарабахши таҳқиқот, таъҷиб ба назарияи маърифат ва таълими инкишофдиҳанда, пайдарпайи дохилии мантиқии таҳқиқот барои коркарди натиҷаҳои корҳои таҷрибавӣ - ҷустуҷӯии методҳои таълими физика дуруст будан, эътимоднокии натиҷаҳои диссертатсияро таъмин менамоянд.

Навгониҳои илмии таҳқиқот:

1. Муқаррар карда шудааст, ки истифодаи якҷояи методҳои нави фаъоли таълим ва методҳои системаи анъанавӣ якдигарро пурра менамоянд ва дар таълими фанни физика дар МТОК ба натиҷаҳои назаррас оварда мерасонанд.

2. Нишон дода шудааст, ки яке аз роҳҳои инкишофи қобилияти маърифатӣ ва фарҳангӣ – техникӣ дар таълими фанни физика ахбори технологӣ ба шумор меравад ва фаъолияти эҷодии бакалаврҳоро ғанӣ мегардонад.

3. Нишон дода шудааст, ки китобҳои дарсӣ ва васоити таълимии мавҷуда (ба забони русӣ, ҷопи солҳои гуногуни нашриётҳои Руссия) ва васоити таълимии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷопгардида аз фанни физика дар МТОК моҳиятан раванди усули муносибати босалоҳиятро дар таълим таъмин карда наметавонанд ва мазмунан ба ин низом мувофиқ нестанд.

4. Омилҳои асосии баланд бардоштани маърифати эҷодкории бакалаврҳо аз фанни физика муайян ва роҳҳои амалӣ гардондани онҳо нишон дода шудааст.

5. Муқаррар карда шуд, ки дар МТОК аз фанни физика барои ихтисосҳои гуногун барномаи намунавии ба талаботҳои низоми кредитии таҳсилоти аврупоӣ ҷавобгӯй нест ва ин сифати таълими физикаро паст мегардонад, кори устодонро дар баланд бардоштани сатҳи дониши бакалаврҳо халалдор месозад ва дар баёни пайдарпайии мавзӯҳо душвориҳо эҷод менамояд.

6. Методикаи таълими мавзӯҳои физикаи умумӣ аз фасли механика бо усулҳои ғаёли – усули интерактивӣ, низоми кредитии таҳсилоти аврупоӣ ва усули муносибати босалоҳият дар таълим нишон дода шудааст. Методикаи таълими ин мавзӯҳо барои устодони фанни физикаи умумӣ дар МТОК ва бакалаврҳо ҳамчун дастури методӣ хизмат мекунад.

7. Муқаррар карда шуд, ки истифодаи усулҳои ғаёли таълим шавқу ҳаваси бакалаврҳоро нисбати омӯзиши фанни физика афзун мегардонад ва онҳо ҳамеша кӯшиш ба харҷ медиҳанд, ки сатҳи донишашонро ба талаботи замон мувофиқ гардонанд.

8. Нишон дода шудааст, ки усули интерактивӣ усули анъанавии таълимро пурра мегардонад. Устоди бомаҳорату боистеъдод метавонад дар машғулиятҳои фанни физика аз усули таълими анъанавӣ ба усули таълими интерактивӣ гузашта, маҳорати чун эҷодкориро сайқал диҳад. Методҳои гуногуни таълим имконият медиҳанд, ки роҳи самарабахши омӯзиш интихоб карда шавад.

9. Муқаррар карда шуд, ки новобаста аз истифодаи усулҳои ғаёли таълим ҳангоми таълими фанни физика дар МТОК диққати асосиро ба ҳалли масъалаҳои рағона кардан лозим аст, ки бакалаврҳо босалоҳияти асосӣ – ҳал карда тавонистани масъалаҳоро аз фаслҳои гуногуни фанни физикаи умумӣ соҳиб гарданд.

10. Роҳу усулҳои ташаккул додани дараҷаи фикрӣ – эҷодӣ ва зеҳнии бакалаврҳо ҳангоми таълими физика дар МТОК нишон дода шудааст.

11. Барои санҷиши дурустӣ ва самаранокии усулҳои таълимии пешниҳодшуда, бо усулҳои анъанавӣ ва усулҳои ғаёли таълим дар факултетҳои физика ва математикаи Донишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ ва дар факултети муҳандисӣ – энергетикаи Донишқадаи технология ва менеҷменти иноватсионӣ дар шаҳри Қӯлоб, озмоиши педагогӣ гузаронида шуд. Озмоиши педагогии гузаронидашуда тасдиқ намуд, ки истифодаи технологияи муосир ва усулҳои ғаёли таълим дар баланд бардоштани сатҳи дониши

бакалаврҳо аз фанни физикаи умумӣ ва бедор намудани шавқу ҳаваси онҳо ба омӯзиши фан сахми беназир доранд.

Аҳамияти назариявӣ таҳқиқот дар он таҷассум меёбад, ки муқаррароти назариявӣ-методологӣ, хулосаҳо ва тавсияҳои дар диссертатсия пешниҳодшуда хангоми таҳия ва истифодаи технологияи муосир барои баландбардории ҷараёни таълими физикаи умумӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ истифода шуда метавонанд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқотро ҳамчун маводи таълимӣ дар фаъолияти педагогӣ, таълифи китобҳои дарсӣ, дастур ва васоити ёрирасони таълимӣ истифода бурдан мумкин аст. Аз натиҷаҳои таҳқиқот инчунин барои рушди зеҳнии бакалаврҳо истифода бурдан мумкин аст.

Устодони МТОК метавонанд аз натиҷаҳои таҳқиқот дар машғулиятҳои фанни физикаи умумӣ баҳри баланд бардоштани сифати таълим истифода баранд.

Интишороти натиҷаҳои диссертатсия. Натиҷаҳои таҳқиқотӣ дар 15 гузориши илмӣ муаллиф инъикос ёфтаанд, ки аз онҳо 7 - тояш мақолаҳои илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр, расида ва 8 – мақолаи дигар дар нашрияҳои дигар ва маводҳои конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ ҷоп гардидаанд.

Инчунин, муҳтаво ва нуктаҳои асосии диссертатсия дар конференсияҳои илмӣ – амалии профессорону омӯзгорони Донишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ (солҳои 2014 - 2021), конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалӣ ва илмӣ-методӣ « Пайдоиш ва инкишофи Галактикаҳо, системаҳои сайёраҳо ва Замин (аз таҷриба). конференсияи VI-умӣ байналхалқӣ илмӣ – назариявӣ Душанбе, «Бухоро» – 2014. Конференсияи илмӣ – амалӣ аз рӯи проблемаи «Баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва мактабҳои олии» ш. Қӯлоб – 2017 дарҷ гардиданд.

Хулосаи умумии диссертатсия. Диссертатсияи Қаландарова Манзура Сайдасроровна дар мавзӯи «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир» кори илмӣ баанҷомрасида буда, ба ихтисоси 13.00.08 – «Назария ва методикаи омӯзишу парвариш (физика, таҳсилоти олии касбӣ)» пурра мувофиқат мекунад.

Қарори чаласа

1. Диссертатсияи номзадии Қаландарова Манзура дар мавзуи «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир» таҳқиқоти илмӣ- таҳассусии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, ба тамоми талабот ва меъёрҳои «Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)» (Қарори Ҳукумати ҚТ №505 аз 26.11.2016) ҷавобгӯ мебошад ва ба пуррагӣ аз рӯи талаботи бандҳои шиносномаи ихтисоси 13.00.08 – «Назария ва методикаи омӯзишу парвариш (физика, таҳсилоти олии касбӣ)» омода гардидааст.

2. Матни диссертатсия аз таҳқиқоти мустақилонаи илмию таҳассусӣ ва соҳавӣ иборат буда, дар диссертатсия ягон маълумоти сирри давлатидошта, ки паҳнкунии он тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ бошад, мавриди истифода қарор нагирифтааст.

3. Таҳқиқот ба ҳадафҳои стратегияи мамлакат роҷеъ ба мувофиқ гардонидани натиҷаҳои илмҳои бунёдӣ, дақиқ, техникӣ ва эксперименталӣ, ки дар пайёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таваҷҷуҳи махсус қарор гирифтаанд, мувофиқат мекунад.

4. Ҳадафи асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ аз пешкаш намудани тарзҳои самараноки ташаккул ва такмилдиҳии фаъолнокии бакалаврҳо ва омӯзгорон хангоми азхудкунии мавзӯҳои дарсӣ бо истифода аз методҳои муносибатҳои тамоюли касбидошта иборат аст, ки онҳоро дар амалигардонии «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» (солҳои 2020 - 2040) босамар истифода бурдан мумкин аст.

5. Диссертатсияи номзадии Қаландарова М. С. дар мавзуи «Роҳҳои баланд бардоштани самаранокии таълими физика дар муассисаҳои олии касбӣ бо истифода аз технологияи муосир» ба Шурои диссертатсионии БД.ҚОА-048-и назди Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - «Назария ва методикаи омӯзишу парвариш (физика, таҳсилоти олии касбӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ барои ҳимоя пешниҳод карда шавад. Муаллифи диссертатсия, бешубҳа, сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ мебошад.

Хулосаи мазкур дар чаласаи васеи кафедраи методикаи таълими физика ва технологияи материалҳои ДДК ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ аз 28-уми октябри соли 2022 таҳти №3, дар чаласаи васеи Шурои олимони факултети физика ва математика аз 28-уми ноябри соли 2022, таҳти №4 бо иштироки мутахассисони даъватшуда қабул гардидааст.

Дар чаласа хамагӣ 21 нафар, иштирок доштанд, аз ҷумла 3 нафар нафар дотсенти илм, 1 нафар н.и. техники, 3 нафар саромӯзгор, 14 нафар омӯзгорону ассистентон.

Натичан овоздихӣ: «тарафдор» - 21 нафар, «зид» - нест, «бетараф» - нест.

Қарор яқдилона қабул гардидааст, протоколи №4 аз 28.11.2022

Раиси чаласа, номзади илмҳои педагогӣ, раиси Шӯрои олимони факултети физика ва математикаи ДДК ба номи А. Рӯдакӣ

Давлатов Р.М.

н.и.ф-м. дотсент:

Ғафоров С.

н. и. п., дотсент:

Қодирова Д. Т.

Котиби чаласа:

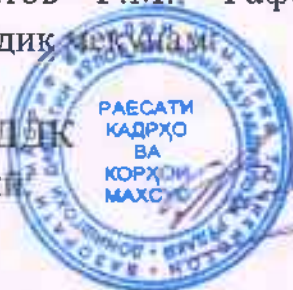

Убайдуллои А.

Маълумот барои тамос: Суроға: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Кӯлоб, кӯч. С. Сафаров, 16; Тел. (+992 8 33 22) 2-35-07 E-mail: info@kgu.tj

Имзоҳои Давлатов Р.М., Ғафоров С., Қодирова Д.Т. ва Убайдуллои А - ро тасдиқ мекунам

Сардори РККМ ДДК ба номи А. Рӯдакӣ

Амиров Ф.А